

corporis detruncationem. Tales ergo canonica auctoritas excommunicare et ad pœnitentiam redigere præcepit. Ursus fertur dictus, quod ore suo formet fetus, quasi *orsus*. Nam aiunt eos informes generare partus, et carnem quamdam nasci, quam mater lambendo in membra componit. Unde est illud, *Sic format lingua fetus cum protulit ursa*. Sed hoc immaturitas partus facit. Denique tricesimo die generat. Unde evenit, ut præcipitata secunditas informes procreet. Ursorum caput invalidum, vis maxima in brachiis et lumbis. Unde interdum erecti insistent. Ursus ergo aliquando juxta allegoriam significat diabolum insidiatorem gregis Dei, aliquando autem duces sævos et crudeles. Unde in libro regum scriptum est (*IV Reg. 11*), quod pueros, qui Elisæum prophetam irridebant, duo ursi egressi de silva comederunt : quod significat duos principes Romanorum, Vespasianum videlicet et Titum, egressos de saltu gentium devorare Judaicos pueros, qui irriserunt Salvatorem nostrum in Calvariæ loco crucifixum. Et iterum ibi : *Veniebat leo et ursus et tollebat arietem de grege* (*I Reg. xvii*). Lupus Græca derivatione in linguam nostram transfertur. Lupos enim illi lycous dicunt. Lycos autem Græce a morsibus appellatur, qui rabie rapacitatis quæque invenit trucidat. Alii lupos vocatos aiunt, quasi lepos, quod quasi leoni, ita sit illi virtus in pedibus : unde et quidquid presserit pede, non vivit. Rapax autem bestia et cruoris appetens. De quo rustici aiunt, vocem hominem perdere, si eum lupus prior viderit. Unde et subito tacenti dicitur, *lupus est in fabula*. Certe si se prævisum senserit, deponit ferocitatis audaciam. Lupi toto anno non amplius quam dies duodecim coeunt. Famem diu portant, et post longa jejunia multum devorant. Lupos Æthiopia gignit cervice jubatos, et tantum varios, ut nullum colorem illis dicant abesse. Lupus ergo raro invenitur bonam significationem habere, sed sæpius contrariam. Nam aut diabolum significat, ut est illud in Evangelio : *Lupus rapit et dispergit oves* (*Joan. x*) ; aut hæreticos vel dolosos homines, de quibus Dominus ait : *Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces* (*Matth. vii*). Et iterum : *Videt lupum venientem, et dimittit oves, et fugit* (*Joan. x*). Legitur tamen Jacob patriarcha in benedictione Benjamin filii sui dixisse ita : *Benjamin lupus rapax mane comedet prædam, vespere dividet spolia* (*Gen. xliv*). Quibus dictis apostolus Paulus designatur, de Benjamin stirpe progenitus, qui mane rapuit prædam, id est, in primordiis fideles, quos potuit devastavit : vespere autem spolia divisit : quia fidelis postmodum factus sacra eloquia audientibus dispensatione mirifica dispensavit. Canis nomen Latinum Græcâ etymologiam habere videtur. Græce enim cinos [*Kyon*] dicitur : licet eum quidam a canore latratus appellatum existiment eo quod insonat : inde et canere. Nihil autem sagacius canibus. Plus enim sensus cæteris animalibus habent. Namque soli sua nomina recogno-

scunt, dominos suos diligunt, dominorum tecta defendunt, pro dominis suis morti se obiciunt, voluntarie cum domino ad prædam currunt, corpus domini sui etiam mortuum non relinquunt. Quorum postremo natura est, extra homines esse non posse. In canibus duo sunt exspectanda : aut fortitudo, aut velocitas. Canis autem diversas significationes habet. Nam aut diabolum vel Judæum, sive gentilem populum significat. Unde Propheta Dominum precatur dicens in psalmo : *Erue a framea animam meam, et de manu canis unicum meam* (*Psal. xxi*). Nam in meliore parte canis ponitur, ut in Ecclesiaste, ubi scriptum est : *Melior est canis vivus leone mortuo* (*Eccle. xi*). Hic leonem diabolum, canem vero gentilem vel hominem peccatorem accipiendum puto. Qui ideo melior dicitur, quod ad fidem et pœnitentiam possit venire. Hinc de Judæis scriptum est : *Convertantur ad vesperam, et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem* (*Psal. lvm*). Canes intelliguntur muti sacerdotes vel improbi, ut in Isaia : *Canes muti non valentes latrare* (*Isa. lvi*). Canes, Judæi. In psalmo : *Quoniam circumdederunt me canes multi* (*Psal. xxi*). Canes, populus gentium, ut in Evangelio : *Non est bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus* (*Matth. xv*). Canes, hæretici, ut in Deuteronomio : *Non inferes pretium canis in domum Dei tui* (*Deut. xxiii*). Et in Apostolo : *Videte canes, videte malos operarios, videte concisiones* (*Phil. iii*). Canis vero voracissimum animal atque importunum consuevit illas domus latratibus defendere, in quibus edacitatem suam novit accepto pane satiare. His merito comparantur Judæi, qui Christianæ fidei munere saginati, Ecclesiam Dei clamosa prædicatione defendere festinabant : sicut Paulo apostolo contigit, ut qui ante fuit persecutor Christiani nominis, postea divino munere jungeretur Apostolis. Canes, homines rixosi vel detractores alterutro se lacerantes ut in Apostolo : *Quod si invicem mordetis et comedetis, videte ne ab invicem consumamini* (*Gal. v*). Catuli abusive dicuntur quarumlibet bestiarum filii. Nam proprie catuli canum sunt, per diminutionem dicti. Lycisci vero dicuntur (ut ait Plinius) canes nati ex lupis et canibus, cum intra se forte miscentur. Solent et Indæ feminæ canes noctu in silvis alligatæ admitti ad tigres bestias, a quibus insiliri et nasci ex eodem fetu canes adeo acerrimos et fortes, ut in complexu leones prosternant. Catuli ergo significant gentiles. Unde est in Evangelio, quod Syrophœnissa mulier, cui Dominus ait : *Non est bonum sumere panem filiorum, et mittere canibus* (*Matth. xv*), respondit ei dicens : *etiam Domine, nam et catelli edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum*. Mensa quippe est scriptura sacra, quæ nobis panem vitæ ministrat, micæ puerorum, interna sunt mysteria Scripturarum, quibus humilium solent corda puerorum refici. Non ergo crustas, sed micas de pane puerorum edunt catelli : quia conversi ad fidem, qui erant despecti in gentibus non litteræ superficiem in scriptu-